

Superius allata verba S. Dionysii de B. V. Maria, secus ac plerique senserint, intellexerunt Nicephorus (1), div. Thomas (2), Metaphrastes et div. Joannes Damascenus (3) qui loc. cit. memorat itidem, una cum S. Dionysio, S. Timotheum ephesinum antistitem et B. Hyerotheum cælesti portento interfuisse: « Aderant tunc cum Apostolis sanctissimus Timotheus, primus episcopus ephesiorum, et Dionysius areopagita, sicut ipse testatur in iis quæ de beato Hyerotheo, qui ipse quoque tunc aderat, scripsit ad predictum Timotheum, sic dicens, etc. » Testes proinde coævi et suppares duodenario apostolico Collegio suis ferme oculis corpoream Deiparentis Assumptionem prospexit testantur.

Ad magnum tamen Dionysium qui an. Christi 108 martyrio coronatus est, revertamur. Isthic in conjunctissima Filii Dei cum Maria Christi Mater relatione cum deprehenderet corporeæ ipsius Assumptionis Virginis rationem, scribit: « Et nos quidem una tecum multisque sacris fratribus, sicut meministi, ad spectandum corpus illud vitæ principium Deumque continens conveneramus; simul vero aderant frater Domini Jacobus et Petrus supremus ille apostolorum vertex. Lucidum itaque ac plane decorum spectaculum quod id temporis afflatis divinitus viris illuxit, fuit, ut quidem explico, illustrissima virginitatis tabernaculi a Deo effulgentia, per quam corpus Deiparæ, vitæ principium totumque luminosum viderunt. Corpus supra nos nostramque conditionem,

(1) Lib. 2, cap. 22.

(2) In Commentario Dionys.

per quod nobis divinioris vitæ principium vitæ auctor Jesus donavit, nostras primitias, quas sibimetipsi ex virgineo utero supernaturaliter conflavit, vitæ principium efficiens. Quod si delibatio sancta, juxta Apostolum plane et massa: et si radix sancta, utique et rami. Est ergo Deiparæ corpus vitæ principium, quod ipsam totam Deitatis vitæque initiationem suscepit in se (4). » Ex hoc doctrinæ areopagitæ flore luculenter adstruitur veritas assertæ theseos. Nec mirum; quum Ecclesiæ plane sit proferre de thesauro suo nova et vetera. Omnibus temporibus una semper Ecclesia Christi: numquid hujuscemodi nostri ævi Ecclesia alia atque alia ab illa priorum sæculorum, ut neoterici blaterant? absit omnino.

Plurimum tamen præstat commovere, quæ nomine Dionysii areopagitæ circumferuntur scripta, quantumvis præstantia et doctrina et mirifica eloquii fecunditate præpolleant; dolendum tamen est, a quibusdam de eorum authentia dubitari. Sed isthuc in 4^a parte de re polemica disertiendum relinquimus. Unde finem imponimus huic capiti: corporea Virginis Assumptio quam diligenter inquirimus super aurum et topazion, adhuc viventibus illis sub quorum oculis contigit res, ubertim florere 1° sæculo vel sæculo apostolico cœpit.

Caput III.

Ecclesia latino-græco-liturgica.

1. Assumptionem contuiti sumus in centro, nunc vero in radiis qui

(3) Orat. 2 de Assumpt.

(4) De Div. Nom., lib. 1, cap. 3.

ab illo proficiuntur, eam nitide contueamur oportet. Ab Ecclesiis Romana et Apostolica in quamlibet orthodoxi mundi ecclesiam, sive occidentales sint, sive orientales, gradum facimus. Utriusque tamen nationis ecclesiæ nedum Virginis Assumptionem speculativa ferme ratione tradiderunt doctorum senatu mediante qui pro pia sententia steterint, eamque solerter adstruxerint atque defendent, prout infra dicemus in sequenti capite; verum etiam per sacram liturgiam in proxim quodammodo deduxerunt, de quo id caput versabitur. Liturgia vero auctorem habet episcopum: unde præclara illa sententia Cypriani ad Jubajanum scribentis, *ecclesiam in Episcopo esse*, ac ideo sacram quoque liturgiam quæ præcipua ecclesiæ pars est. Quanta proin sacra liturgia firmitatis robore polleat, quibuscumque clara res est. Ne vero in his liturgicis testimoniis afferendis nimii simus, unum vel alterum cuiusdam ecclesiæ peculiaris attigisse sufficiat. Ecclesia latina primatum obtinet, et latinas inter ecclesias Romana principem sibi vindicat locum: de hac tamen sermo late fuit; quapropter ex ejus primogenita filia, nempe Gallia, ducemus initium.

2. Sensus liturgiæ gallicanæ pro Virginis Assumptione mirificus est. Die 14 augusti illud commemorat sacram testamentum, ne dicam suave mysterium, cum nempe Christus e cruce pependit, et discipulo Matrem, Matrique discipulum commendavit; ea, opinor, mente, ut Virginis ferme mortalitatem innueret. In Assumptionis autem die legitur, non secus ac

in Ecclesia Romana, Evangelium ubi magno præconio laudatur a Christo contemplatio Mariæ sororis Marthæ; quo videtur innui beatifica illa in quam translatâ B. Virgo fuit, immortalitas. Nec nimis: in vigilia memorat, uti diximus, sacrum Christi testamentum in sua dilecto discipulo dilectissima Matre relinquenda, eo fortasse consilio, ut die crastina verbis Apocalypses ejusdem discipuli auspicaretur: « In diebus illis apertum est templum Dei in cælo, et visa est arca Testamenti ejus in templo ejus: et facta sunt fulgura, et voces, et terræmotus, et grando magna. Et signum magnum apparuit in cælo: Mulier amicta sole, et luna sub pedibus ejus, et in capite ejus corona stellarum duodecim. » Quemadmodum arca Dei vivens sinus Deiparæ fuit; sic Deipara cum corpore gloriose fuit in templo cælestis gloriæ collocata. Sol et luna resurrectionis et immortalitatis ejus typum gerunt: ille qui fixus jugiter est, et cuius rutilo Mulier splendore perfunditur; ista, figura temporis, ex quo sui virginei pedes exierunt. Quid insuper per *templum* nisi cælestis paradisus, quidque per *arcam Testamenti* nisi Deiparæ corpus quod in se conditorem æternæ legis æthereumque manna continuit, mystice designatur?

Postea legitur jucundum hoc atque sublime melos quod rem conficit solidius animumque recreat atque solatur:

Induant Justitiam,
Prædicent lætitiam
Qui ministrant Numini.

It in suam requiem,
Infert cælo faciem
Arca viva Domini.
Christum cum hoc venerat,
Quo mater suscepserat,
Non est venter purior.
In quo, dum hinc revocat,
Matrem Christus collocat,
Thronus non est celsior.
Quæ te, Christe, genuit,
Quæ lactentem aluit,
Nunc beatam dicimus.
Immo quod crediderit,
Quod sibi viluerit,
Hinc beatam novimus.
O præ mulieribus
Quin et præ cælitibus
Benedicta Filia!
Hauris unde plenior,
Hoc e fonte crebrior
Stillet in nos gratia.
Ad Deum ut adeant,
Per te vota transeant:
Non fas Matrem rejici.
Amet tuam Galliam,
Regi det justitiam,
Plebi pacem supplici.

Carmen hoc quod gallicanam aperit
mentem, corpoream Virginis Assumptionem quam pulcre designat!!

Incomparabilem præ se ferre cogimur præfationem quam duæ simul ecclesiæ, gallicana et gothica, uno quasi ore, una fere lingua in Assumptionis festo repetebant: præfationem quæ tum propter uberem de Virginis sublatione doctrinam, tum propter lyricum modulamen quod in illa jucunde resonat, triumphalis est volucergue prouti currus super quem beatissima Virgo cum anima et corpore, tota simul congaudente natura, vehitur in cælum:

“ Dignum et justum est,” præfatæ

duæ canebant ecclesiæ, « omnipotens Deus, nos tibi magnas merito gratias agere tempore celeberrimo, die præ cæteris honorando, quo Virgo Dei Genitrix de mundo migravit ad Christum. Quæ nec de corruptione suscepit contagium; nec resolutionem pertulit in sepulcro, pollutione libera, germe gloria, Assumptione secura, Paradiso dote prælata, nesciens damna de coitu, sumens vota de fructu, non subdita dolori per partum, non labori per transitum. Speciosus thalamus, de quo dignus prodit sponsus, lux gentium, spes fidelium, prædo dæmonum, confusio Judeorum: vasculum vitæ, tabernaculum gloriæ, templum cælestis: cuius juvenculæ melius prædicantur merita, cum veteris Evæ conferuntur exempla. Si quidem ista mundo vitam protulit, illa legem mortis invexit. Illa prævaricando nos perdidit; ista generando salvavit. Illa nos pomo arboris in ipsa radice percussit; ex hujus virga flos exiit qui nos odore reficeret, fruge curaret. Illa maledictionem in dolore generat; ista benedictionem in salute confirmat. Illius perfidia serpenti consensit, conjugem decepit, prolem damnavit; hujus obedientia Patrem conciliavit, Filium meruit, posteritatem absolvit. Illa amaritudinem pomi succo propinat; ista perennem dulcedinem Nati fonte desudat. Illa acerbo gustu natorum dentes deterruit; hæc suavissimi panis blandienti cibo formavit: cui nullus deperit, nisi qui de hoc pane saturare fauce fastidit. Sed jam veteres gemitus in gaudia nova vertamus. Ad te ergo revertimur, Virgo fœta, Mater intacta, nesciens virum,

honorata per Filium, non polluta. Felix per quam inspirata gaudia successerunt. Cujus sicut gratulati sumus ortu, tripudiavimus partu; ita glorificamur in transitu. Parum fortasse fuerat, si te Christus solo sanctificasset introitu; nisi etiam talem Matrem adornasset egressu. Recte ab ipso suscepta es in Assumptione feliciter; quem pie suscepisti conceptura per fidem: ut quæ terræ non eras conscientia, non teneret rupes inclusa. Vere diversis infulis anima redimita: cui Apostoli sacrum reddunt obsequium, Angeli cantum, Christus amplexum, nubes vehiculum, Assumptio paradisum, inter choros Virginum gloria principatum. Per Christum Dominum nostrum. Cui Angeli et Archangeli non cessant clamare dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Deus exercituum. » Confer cl. Muratorem (1).

Hasce tamen divitias relinquimus, ut alias alicubi pretiosiores aucupemur.

In veteri missali gallico quod typis mandavit cl. Pater Mabillonius, in Missis de Assumptione sanctæ Mariæ hæc perspicua *Collectæ* verba perleguntur: *Fusis precibus Dominum imploramus, ut ejus indulgentia illuc defuncti liberentur a Tartaro, quo beatæ Virginis translatum corpus est de sepulcro.* — Liturgia denique gallicana et gothica Carolo magno ante-

(1) Missale gothicum, pag. 547, et Sacramentarium gallicanum, pag. 811.

(2) Heic animadvertismus obiter: Gallia est primogenita Dei parentis filia, ita, ut primogenita Ecclesiæ Romanæ filia, uti præfati sumus, jure meritoque vocetur; quum in propatulo sit, quo magis in Deiparam pietas augetur, eo magis in Deum et Ecclesiam augeri devotionem foverique. Nec officiant huic sua contra Matrem Ecclesiam

rior, qui magnus plane vir eam Romanæ liturgie in sua lata florentique ditione sufficit, in Assumptionis Missa disertam hanc complectitur orationem: « Deus universalis machinæ propagator, qui in sanctis spiritualiter, in Matre vero Virgine etiam corporaliter habitat: quæ ditata tuæ plenitudinis ubertate, mansuetudine florens, charitate vigens, pace gaudens, pietate præcellens, ab Angelo gratia plena, ab Elisabeth benedicta, a gentibus merito prædicatur beata: cuius nobis fides mysterium, partus gaudium, vita provectum, discessus attulit hoc festivum: precamur supplices, ut pacem quæ in Assumptione Matris tunc præbuisti discipulis, solemnri nuper largiaris in cunctis, Salvator mundi. » Hactenus de gallicana ecclesia (2).

3. Gothicum quoque sacramentarium (3) de corpore Virginis Assumptione mentem Ecclesiæ patefacere demonstramus. Etsi porro sæc. vii vel viii fuerit editum, illud tamen confectum ann. 460 Muratorius autem. Nuper et modo cum gallicana gothicam conjungimus ecclesiam; quandoquidem ante ann. 507 apud gallos gothicus ritus obtinuit, prout ex synodo agathensi, Alarico rege, probe desumitur; canone namque xiii eadem pro gallicana et gothica ecclesiis liturgia præscribitur (4).

Porro de corpore Virginis Assumptionis; quum Gallia vere sit ad instar illius pueri qui suis præceptis manibus sublati, si matrem quandoque fastidiat, in maternum revertitur amplexum. Utinam nunc temporis revertatur, suisque defæcata criminibus ex ea barbarum iniicorum mancipium totis nisibus averruncet!!! (3) Missale goth. de liturg. apud Mabill. et Murator. de quo plura Thomasius Card. tom. vi. (4) Conf. Murat. op., tom. xiii, pag. 2 de hoc

ptione ita gothicum disserit sacramentarium: « Generosæ diei dominicæ genitricis inexplicable sacramentum, tanto magis præconabile, quanto est inter homines assumptione Virginis singulare, apud quam vitæ integritas obtinuit Filium, et mors non invenit par exemplum nec minus ingerens stuporem de transitu, quam exultationem ferens unico beata de partu. Non solum mirabilis pignore quod fide concepit, sed translatione prædicabilis qua migravit. Speciali tripudio, affectu multimodo, fideli voto, fratres dilectissimi, corde deprecemur attento, ut ejus adjuti muniamur suffragio, quæ fœcunda Virgo beata de partu, clara de merito, felix prædicatur abscensu obsecrante misericordiam Redemptoris nostri, et circumstantem plebem illuc introducere dignetur, qua beatam Matrem Mariam, famulantibus apostolis, transtulit ad honorem, etc. (1) » Mox *collectio*, ac inde *collectio post nomina* ubi hæc: « Nec per assumptionem de morte sensit illuviem, quæ vitæ portavit Auctorem. Fratres charissimi, fusis precibus Dominum imploremus, ut ejus indulgentia illuc defuncti liberemur a Tartaro, quo beatæ Virginis translatum corpus est de sepulcro, quod ipse præstare dignetur, qui in perfecta Trinitate vivit, etc. » Inibi *collectio post sanctus* recitat, mox post mysterium, ubi hæc: « Ut translata fruge in corpore, calice in cruento præficiat meritis, quod obtulimus pro delicto. » Hinc plane liquet, corpoream Virginis

Codice, et Card. Bona lib. 1, cap. 12 rerum liturgie. Animadverto: Gothia, unde Gothi et Ecclesia Gothica, est provincia quædam in natione Svecia.

Assumptionem quæ gregoriano sacramentario illis adstrnitur verbis: *Nec mortis nexibus deprimi potuit*, etc., a missali gothicó gallicoque sacramentario luculentius explicari, cum ejusdem obitus *singularis* prædicatur, *sine exemplo*, vel cum B. Virgo *translatione prædicabilis* commendatur, qua elatione quippe factum est, ut *ipsius corpus in sepulcro non maneret, non rupe contineretur, non sentiret de morte illuviem, neque resolutionem sustineret*. Hæc autem ecclesiæ gothicæ monumenta longe superant ætatem Gregorii Magni. Menardus enim in nota ad syllogen sacramentariorum præfati Pontificis scribit: « Censem Pamelius hoc officium et sequens non esse sancti Gregorii, licet Gregori tempore esse vetustiora verisimile ipsi videatur. Sane extant in codice Regni Sveciae (*in qua ecclesia gothica sita est*) in utroque Theodosiano et aliis etiam sub assumptionis titulo, ubi quoque assignatur Evangelium: *Intravit Jesus in quoddam castellum.* »

4. In pervetusto lectionario Luxonii quod detexit et typis edidit Mabilloinus, Evangelium pro Assumptione Virginis esse reperitur suæ ad Elisabeth visitationis historia; perinde ac si referri analogice vellet ad factum Christi, qui, sicut ad vitam animæ Baptistæ cælitus infundendam perrexit; ita se conferebat ad domum suam, Virginis nempe corpus, ineffabiliter visendum, et immortalem ei vitam præbebat; vel ad quamdam analogiam præmii, videlicet: quemadmodum B.

(1) In nota legitur: *Ecclesiæ fuit persuasio. S. Gregor. Epist. Turonen. Lib. 1 de gloria Martyr.*, cap. 4.

Virgo Christum ad Elisabeth in ejus sinu gestavit, ut Baptista reciperet vitam quam Maria conceperat atque pepererat; sic Christus ad Deiparæ corpus, quum viseret illud, suavisimam in plenitudine vitæ resurrectionem conferebat. — In veteri Kalendario ecclesiæ neapolitanæ super marmoream tabulam conscripto sæculo IX, detecto ac mirabiliter collistrato a Rmo et Illmo Ludovico Sabbatini Piorum Operariorum aquilensi antistite legitur die 15 augusti: *Assumptio Mariæ Virginis*. Ne vero Italæ nostræ finibus abscedamus, diebus XIV et XV augusti mediolanensis ecclesia ad hoc usque tempus binas agit solemnitates, mortem scilicet et Assumptionem, ut videre est in sacris præfationibus et in veteri missali ambrosiano a Pamelio naviter edito (1). Hæc aliquam merentur animadversionem, quæ in præfatione vigilie Assumptionis leguntur: *Et in hujus veneranda festivitate gaudere, justum est, in qua sancta Dei Genitrix mortem subiit temporalem, nec tamen mortis nexibus deprimi potuit, quæ Filium Dominum nostrum de se genuit incarnatum.* — Id ipsum profitetur ecclesia melitensis, Siciliam inter et Africam jacens, in italicâ terra sub anglicana ditione subjecta: totam hæc insulam Deiparæ in cælum assumptæ dicavit, et officium cum lectionibus S. Dionysii areopagitæ aliisque momentis corpoream B. M. Virginis Assumptionem comprobantibus singulariter obtinuit. — Constantinus constantiensis episcopus in insula Cypri, coacta ann. 787 sy-

(1) Ritual. SS. Patr. latinor. 461.

nodo VII, Assumptionis celebritatem commemorat uti pervetustam et universalem, quæ, sacro approbante Concilio, majorem lucem acquirit majorum firmitatem.

5. Nec satis. Præcipua inter ecclesiastica monumenta, ex quibus probationes eruuntur de cuiusvis ecclesiæ mente, sacramentaria quidem sunt atque martyrologia. De his namque Tostatus scribit: « Inter monumenta antiquitatis capimus, quia primas partes sibi vindicant martyrologia, non negabit, opinor, adversarius. Unde enim certius deprehendimus, quis fuerit ecclesiæ sensus in re aliqua, nisi ex martyrologiis, quibus nimis innotescit quid quoque sæculo, ac pene dicam, quid singulis diebus a fidelibus populis circa sanctorum cultum receptum sit atque agnatum (2)? » Itidem et de sacramentariis dices: quippe quæ nobis Ecclesiæ sensa luculentius retegunt; notissima namque inter catholicos præclara illa divi Augustini sententia: *Forma orandi est forma credendi.*

Cl. Florentinius martyrologium edidit, cuius auctorem plures autumant div. Hieronymum: non potest quidem ad VIII sæc. pertinere, sat tamen retro juxta opinionem Sabbatini; duo sane reperiuntur exemplaria quæ ad sæc. VI Ecclesiæ pertingunt. In hoc veteri codice, die 18 januarii, pag. 261 editione Florentini, legimus isthæc: « Depositio sanctæ et gloriosæ beatæ Mariæ Matris Domini nostri Jesu Christi, » et pag. 269 ita eodem die scribit Florentinius: « In vetusto Kalendario Epternacensi eidem Martyrologio præ-

(2) Cap. XXII, Mart. CCXXX.

fixum legitur et Assumptio beatæ Mariæ, » et die 15 augusti pag. 754: « Decimo octavo kalendis septembbris Assumptio sanctæ Mariæ. » Unde Jacobus Pamelius: « Certe dormitionis, » inquit, « vel assumptionis B. Virginis festum celebratum constat jam ab ætate divi Hieronymi et Augustini (1). » Idem martyrologium solerti cura Hibernitii editum hoc habet: « Decimo quinto augusti sanctæ Mariæ dormitio (2). » Dormitio autem luculenter innuit Assumptionem: quemadmodum enim Christus ait: *Non est mortua puella, sed dormit* (3), et alio in loco: *Lazarus amicus noster dormit* (4), significans ipsum eos resuscitaturum esse quamprimum; Ecclesia pariter Christi fidelis imitatrix in quibusdam Kalendaris posuit *dormitionem Virginis*, hujus propinquam resurrectionem designans. Ex florentino martyrologio quod juxta hieronymianum fuit digestum habetur: « Assumptio S. Mariæ, » et apud thesaurum a Martene collectum breve legitur hieronymianum martyrologium, cuius auctoritas annorum ferme mille supputatur; ibi pariter ad diem xv mensis augusti legitur: « Assumptio beatæ Mariæ Matris D. N. J. C. (5). » Divus Hieronymus in elucubrationibus ad Chronicon Eusebii ait: *Maria Virgo Jesu Christi mater ad Filium in cœlum assumitur* (6). Quare Mabilloius: « Certum est hoc loco signi-

(1) In notis ad litt. xxv S. Cypriani.

(2) Inscriptum Paulo V apud Gretser, Opera omnia, vol. II.

(3) Matth. ix, 18.

(4) Joan. xi, 11.

(5) Meminerint lectores, prout in i capite demonstravimus, vocabulum *Assumptionem* trium-

ficari ipsius depositionem seu assumptionem, quam xv kalendas februarii idest die 18 januarii quondam celebratam fuisse antiquiora martyrologia testantur. Hieronymianum vetus æri incisum (7) xv februarii: *depositio S. Mariæ*. Lucense quod Franciscus Maria Florentinus vulgavit xv kalendas februarii: *depositio sanctæ et gloriosæ B. Mariæ Virginis matris Domini nostri Jesu Christi*. Quem in locum Florentinus de hujus festi ad hanc diem institutione multis disserit, quam a Mauritio imperatore in mensem augustum, cum primitus in januario celebraretur, translatam fuisse opinatur. In veterissimo Kalendario Corbejense quod vix amplius uno post Mauritium saeculo exaratum est xv kalendas februarii: *depositio S. Mariæ Virginis*. Denique in perantiquo Horiacensi quod fuit quondam ecclesiæ senonensis, eodem die notatur iisdem verbis atque in martyrologio Lucensi. His accedit quod in missali gothicō statim post epiphaniam habetur *de Assumptione S. Mariæ Matris Domini nostri*: qua in Missa BEATÆ VIRGINIS CORPUS DE SEPULCRO TRANSLATUM FUISSE NEC RESOLUTIONEM PERTULISSE memoratur. Denique (quod rem evincit) Gregorius Turonensis episcopus in libro primo de gloria martyrum, capite nono, ubi agit de basilica per Constantinum in honorem B. V. constructa: *Hujus festivitas sacra*, inquit,

phalem B. M. Virginis cum anima et corpore sublationem depromere.

(6) Roncal. Chron., p. 431.

(7) Hoc Martyrolog. Romanum appellari sæpe sæpius animadverto: illud namque cura et studio magni Gregorii emendatum et annis labentibus auctum, indubia testantur monumenta veterum.

mediante mense undecimo celebratur. Idest mense januario, quod de Gallia intelligendum esse sequentia manifestant, probantque hoc festum vigiliis preventum ac proinde celebre tum fuisse. Nam in oratorio Marcianensis domus Arvernei territorii ejus reliquie continentur. Adveniente vero hac festivitate ego ad celebrandas vigilias ad eum accepi. Itaque per id tempus celebriserat in Gallia ASSUMPTIO BEATÆ MARIAE VIRGINIS in januario quæ festivitas sanctæ Mariæ simpliciter a Gregorio uti in lectionario nostro celebratur (1). »

6. Huic alia nostris manibus opima seges prætenditur. Collectio scriptorum veterumque monumentorum (2) habet Kalendarium seu librum annualem Bedæ, ubi die 15 augusti nimis aperte signat: « Assumptio S. Mariæ Matris D. N. J. C. » Ita et Bedæ apographum Palat. Vatic. 834; et in Metrico ad xviii Kal. sept.

Sancta Dei Genitrix senas ter constat
adire
Angelicos vecta inter cœtus Virgo Kalendas.

Item Rabanus: « Assumptio S. Mariæ. » Ado et Usuardus: *Assumptio S. Mariæ*. Noſkerus itidem: *Assumptio B. Mariæ Genitricis Dei: pro quo nomine cum in cœterorum sanctorum transitu communius depositio vel dormitio, aut certe natale dici soleat, quod venerabilis pater Gregorius Turonensis Episcopus in libro miraculorum de eadem Assumptione sentiat, libet ad auctoritatem legentium commemorando proferre*. Nonnulla

(1) Mabillon. de Liturg. Gallic., lib. 2, p. 118.

(2) Tom. 6, pag. 645.

præterea suppetunt martyrologia quæ ad diem xxiii sept. de Assumptione Virginis iterum faciunt mentionem, eo quia B. V. Mariam in terris per quadraginta dies, antequam ad cœlos elevaretur, quievisse ferebatur. Apposite Antonius Morcellius: « In quibusdam vero martyrologiis binas esse solemnitates reperias, at mortis quidem memoria agitur die xviii mensis januarii, Assumptionis hac die xv augusti. Inde porro quid Latinis esset Assumptio satis appareat, nec dubium idem fuisse quod Græcis erat Metasten (3). » Et hæc est ratio quare veteres Ecclesiæ Patres duplē ex cathedra veritatis sermonem habuerint, alterum pro morte, alterum pro corpore Virginis Assumptione. Nec dicere quispiam valet, pro duobus in sequentibus annis duos extitisse sermones; quum Patres multos per annos pastorale munus exercuerint. Sic habemus sermonem Damasceni de morte Virginis, ubi legitur: « Sacram tuam dormitionem mortem haudquaquam appellabimus, sed somnum, aut peregrinationem, vel ut aptiori verbo ut coram Domino præsentiam, » aliumque sermonem habemus, ubi legitur, fuisse conveniens ut beatissima Virgo resurgeret et assumeretur in cœlum, quemadmodum necessarium omnino fuit, ut Christus resurgeret ex mortuis, et gloriosus æthera scanderet.

Assumptio demum S. Mariæ vel S. Dei Genitricis ad diem xv augusti ponitur in martyrologio Reginæ svecorum, fuldensi, ottobonianio, rino-

(3) In comm. Kalend. Constantinop. ad diem augusti xv, pag. 196.